

Etnedal kommune

Saksframlegg

Mappe: 21/1116
ArkivID: K1-233, K2-F08
Saksbehandler: Gabrielle Becker

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
119/21	Kommunestyret	21.10.2021

Ny forskrift om tilskudd til frivilligsentraler - høring

Vedlegg:

05.10.2021 Høringsnotat, forskrift for tilskudd til frivilligsentraler(1958190)

Bakgrunn for saken:

Kulturdepartementet har sendt forslag til ny forskrift om tilskudd til frivilligsentraler ut på høring, sammen med et bakgrunnsnotat. Her blir fire ulike modeller for tilskuddsfordeling lagt fram og drøfta.

I notatet kan vi blant annet lese:

«Frivilligsentralene oppstod som et prøveprosjekt i 1991 og er siden blitt utvidet til 481 frivilligsentraler i 313 kommuner. 43 kommuner har ikke frivilligsentral. Om lag halvparten av frivilligsentralene er kommunalt eid. Den andre halvparten er drevet av lag og foreninger, stiftelser eller andre organisasjonsformer, der kommunen i større eller mindre grad er involvert.»

Fram til 2017 ble tilskuddet fordelt over Kulturdepartementets budsjett, før det ble overført til kommunal- og moderniseringsdepartementet, og fordelt i rammetilskuddet til kommunene med særskilt fordeling til frivilligsentraler. Fra 2022 er tilskuddet igjen på Kulturdepartementets budsjett og det skal fordeles etter den nye ordningen som nå er på høring.

Med forskriften ønsker kulturdepartementet å tydeliggjøre målsetningen med tilskuddet til frivilligsentraler, og samtidig gi økt lokalt handlingsrom og mer ansvar til kommunene. Ifølge forskriften skal frivilligsentralene «stimulere til frivillig innsats, være åpne møteplasser for befolkningen og være et bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor».

Forslag til vedtak:

Kommunestyret mener at

1. modell 4 bør velges
2. minstesatsen må være på et slikt nivå at det minimum kan driftes én frivilligsentral per kommune

Kommunestyret 21.10.2021:

Behandling:

Marit Slettum stilte spørsmål til sin habilitet. Slettum satt inntil nylig i styret for Etnedal frivilligsentral.

Slettum ble erklært HABIL

ENSTEMMIG

KS- 119/21 Vedtak:

Kommunestyret mener at

1. modell 4 bør velges
2. minstesatsen må være på et slikt nivå at det minimum kan driftes én frivilligsentral per kommune

Saksopplysninger:

I høringsnotatet blir fire ulike modeller for beregning av tilskudd lagt frem:

Modell 1

Fordeling etter samme prinsipp som før 2017 – et fast beløp per frivilligsentral. Denne ordningen er enkel, ubyråkratisk og godt kjent. En slik fordeling sikrer at alle eksisterende frivilligsentraler fortsatt kan regne med tilskudd til videre drift. Samtidig vil det fortsatt være store forskjeller mellom kommuner. Denne modellen er innrettet slik at tilskudd til nye frivilligsentraler enten må resultere i lavere tilskudd til alle, eller at rammen må økes tilsvarende. En slik mekanisme kan føre til press på ordningen.

Modell 2

Fordele tilskuddet til kommuner etter innbyggertall, men øremerke tilskuddet til frivilligsentraler.

Modell 3

Gi en minstesats til alle kommuner med minst én frivilligsentral. Minstesatsen skal, sammen med lokal finansiering, dekke utgifter til én sentral, og være på samme nivå som tidligere tilskudd per frivilligsentral. Resten av rammen fordeles likt på alle landets eksisterende frivilligsentraler.

Modell 4

Gi en minstesats til alle kommuner med minst én frivilligsentral. Minstesatsen skal dekke utgifter til én sentral, sammen med lokal finansiering, og være på omtrent samme nivå som tidligere tilskudd per frivilligsentral. Resten av rammen fordeles likt etter innbyggerantall, men tilskuddet øremerkes frivilligsentralen(e). En slik fordeling gir en mer lik fordeling av tilskudd per innbygger, men sikrer fremdeles et tilbud om frivilligsentral i alle kommuner.

Kulturdepartementet vurderer modell 1 og 4 som mest hensiktsmessig.

Frivilligsentralene skal – uavhengig av modell – ha lokal finansiering tilsvarende 40 % av statstilskuddet, noe som også tidligere har vært et krav.

Vurdering:

Modell 1 vil i stor grad videreføre tilskuddet slik det har fungert tidligere. Hele rammen for ordningen fordeles mellom alle landets frivilligsentraler. Kommunen plikter å overføre tilskuddet i sin helhet til den enkelte frivilligsentral. En slik fordeling er ubyråkratisk og vil gi forutsigbarhet til de eksisterende frivilligsentralene som i stor grad kan fortsette sin drift som før. I denne modellen vil satsen per frivilligsentral bestemmes ut fra den totale rammen og antallet frivilligsentraler, med samme tilskudd til alle. Departementet skisserer at dette med dagens bevilgning vil gi i overkant av 430 000 kr per frivilligsentral, i tillegg til 40 prosent lokal finansiering. Ved etablering av nye sentraler må enten satsen settes ned eller rammen for ordningen økes.

Modell 2 fremstår som enkel og ubyråkratisk, men en del kommuner vil få et tilskudd som

ligger langt lavere enn tidligere tilskudd for én frivilligsentral med tilskudd kun utformet etter innbyggertall. En slik fordeling krever at kommunen eller andre stiller med en betydelig større egenandel for å finansiere en frivilligsentral. Denne modellen vil være i strid med intensjonen i Stortingets vedtak.

Modell 3 innebærer en minstesats til alle kommuner. Departementet skriver at minstesatsen i denne modellen skal være på samme nivå som tidligere tilskudd per frivilligsentral. En slik fordeling sikrer drift ved eksisterende frivilligsentraler. Samtidig kan den oppleves urettferdig for de kommunene som i dag har relativt lavere dekning av frivilligsentraler i sin kommune. Likt modell 1 vil opprettelse av nye frivilligsentraler føre til press på ordningen.

Modell 4 innebærer større endringer enn modell 1. Forslaget legger opp til at tilskuddet beregnes delvis på bakgrunn av innbyggertall, og ikke antallet eksisterende frivilligsentraler. Alle kommuner sikres tilskudd til minst én frivilligsentral, mens resten fordeles etter innbyggerantallet. Modell 4 innebærer også at det ikke er et krav om flere frivilligsentraler for å utløse mer tilskudd. Disse endringene gjør det mulig å bygge opp litt større enheter med et mer solid fagmiljø. I modell 1 vil en kommune kun få mer tilskudd hvis den oppretter en ny frivilligsentral, ikke hvis den utvider tilbudet ved en eksisterende frivilligsentral. I modell 4 anbefaler Kulturdepartementet at minstesatsen settes noe lavere enn tilskuddet per frivilligsentral i dag, ettersom det i tillegg kommer et tilskudd per innbygger. Departementet foreslår at minstesatsen settes slik at en kommune med 5000 innbyggere får det samme i statstilskudd i den nye ordningen som en kommune får for en frivilligsentral i 2021. I praksis betyr dette at den minste kommunen i ordningen med omkring 500 innbyggere vil få ca 360 000 kr i statstilskudd, som er ca 40 000 kr mindre enn minstesatsen i 2021. De ti kommunene som vil oppleve et størst kutt med modell 4 vil få mellom 1 700 000 kr og 610 000 kr mindre. De ti kommunene som vil få størst økning i tilskuddet vil få mellom 1 500 000 kr og 560 000 kr mer.

Etnedal har én frivilligsentral som er eid av helselaget. I 2018 inngikk kommunen samarbeidsavtale med frivilligsentralen gjeldende frem til 2021. Kommunen har intensjon om å videreføre og revidere samarbeidsavtalen slik at denne blir i tråd med den nye forskriften. Den statlige tilskuddssummen til Etnedal frivilligsentral var for 2021 kr. 400 000. Kommunen ga i tillegg et tilskudd på kr. 100 000.

De fleste frivilligsentraler vil ha faste kostnader til drift uavhengig av innbyggertall. For Etnedal, som har et lavt innbyggertall, vil det være av avgjørende betydning at det statlige tilskuddet til frivilligsentralen er knyttet til en minstesats og at denne minimum ligger på samme nivå som i dag.